

*Ook in 2024 maakte uw steun een verschil voor dieren
èn diervriendelijke consumenten*

*zoals met het zeer succesvolle Europese initiatief #EUforAnimals
voor een EU-Commissioner for Animal Welfare!*

Organisatie

In de jaren '80 begonnen in de regio Rijnmond als 'Werkgroep Diervriendelijk Rotterdam' werd uiteindelijk Een DIER Een VRIEND als stichting opgericht op 17 november 1998, nadat de oprichters onder meer gewerkt hadden bij de Nederlandse Bond tot Bestrijding van de Vivisectie en de Nederlandse tak hadden opgezet van People for the Ethical Treatment of Animals. Begin 2020 begon een fusieproces met de Stichting voor de Afschaffing van Dierproeven, opgericht in 1989. Nadat de fusie werd afgerond gaan we sinds eind 2022 officieel verder als stichting Diervriendelijk Nederland. Met de fusie zijn gelijk onze statuten aangescherpt met de eisen van de nieuwe wet WBTR (Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen) waar alle stichtingen en verenigingen aan moeten voldoen.

Ons bescheiden kantoor is gevestigd in Den Haag, waar we ook het secretariaat voeren voor International Animal Rescue Nederland, en waar ook de Dierenrechten Alliantie en nog enkele stichtingen die zich voor dieren inzetten, gevestigd zijn. In 2022 zijn we tevens verhuisd naar een goedkopere ruimte in een pand waar geen herbestemming op zit, zodat we daar langer kunnen blijven dan in de vorige 2 locaties waar dat wel het geval was.

Door ons werk maken we niet altijd overal vrienden en we publiceren uit veiligheidsoverwegingen ons kantooradres daarom niet publiekelijk.

We staan ingeschreven bij de Kamer van Koophandel Haaglanden met nummer 27175747 met als statutaire zetel Amsterdam. Ons RSIN nummer bij de ANBI-afdeling van de Belastingdienst (voor goede doelen) is: 8073.71.440

We zijn als volgt bereikbaar:

Diervriendelijk Nederland

Postbus 93029

2509 AA Den Haag

Tel: 070 3833 699

iban NL13 TRIO 0197 6203 29

www.diervriendelijk.nl

(momenteel zijn al onze sites niet bereikbaar ivm groot onderhoud)

[info\(at\)diervriendelijk.nl](mailto:info(at)diervriendelijk.nl)

[info\(at\)edev.nl](mailto:info(at)edev.nl)

[info\(at\)dierproeven.nl](mailto:info(at)dierproeven.nl)

Onze anbi-publicaties zijn momenteel te vinden via www.geef.nl/nl/doel/diervriendelijknederland/anbi

De Raad van Toezicht van stichting Diervriendelijk Nederland bestaat uit:

J.A.J. Steenbergen-Nijenhuis

A.P. Koenen

S.J. Toetenel

A.J. van de Werd

voorzitter/directeur: A.J. van Steijn, mede-oprichter

Dankwoord

December 2024

Lieve donateurs, dierenvrienden,

U steunt Diervriendelijk Nederland met losse giften of via ons periodieke programma. Hiervoor willen wij u hartelijk danken - zonder uw steun kunnen we ons belangrijke werk voor de dieren niet doen! In dit verslag tonen we u graag waarvoor we uw steun in 2024 hebben kunnen inzetten.

We werken aan een maatschappij waarin dieren vrij en in een diervriendelijke, natuurlijke omgeving kunnen leven. Het doel van Diervriendelijk Nederland is dat dieren niet meer hoeven te lijden, en we streven naar een diervriendelijke samenleving. We zetten ons in voor zowel de belangen, het welzijn en de rechten van dieren, als voor de belangen van diervriendelijke burgers en consumenten. Daarom willen wij onder meer dat de rechten van dieren in de grondwet worden opgenomen, en er een minister verantwoordelijk wordt voor dierenwelzijn zonder daarnaast met handel of bijvoorbeeld boerenbelangen belast te zijn. Diervriendelijk Nederland komt op vreedzame wijze op voor de rechten van dieren, door ons in te zetten tegen alle vormen van dierenleed. Vele miljoenen dieren hebben dagelijks de hulp nodig van dierenvrienden. Wij doen dit door mensen en bedrijven op positieve wijze te motiveren diervriendelijke keuzes te maken, overheden en handhavers voor te lichten over of te wijzen op het voeren van diervriendelijk beleid, en door campagnes en juridische procedures te voeren richting bedrijven en overheden die geen diervriendelijk(er) beleid willen aannemen, en door ons in te zetten voor meer diervriendelijke producten op de markt.

Met een relatief klein team van enthousiaste mensen en door middel van diverse samenwerkingsverbanden - zowel landelijk als internationaal - en waarbij we gebruik maken van zoveel mogelijk (project)vrijwilligers, stellen wij dagelijks vele dierenvriendelijke situaties aan de kaak in de media, met campagnes, op social media, richting de politiek en controle- en/of handhavingsinstanties, in rechtsgedingen en bij bedrijven en organisaties die zich schuldig maken aan dierenleed. Met een bescheiden kantoor zijn we in staat veel te kunnen doen, en we zijn trots dat we er voor de dieren kunnen zijn! De oprichters van Diervriendelijk Nederland hebben reeds heel hun volwassen leven ten dienste van de dieren gesteld.

In 2024 hebben we ons zoals ieder jaar volop ingezet om onze doelstellingen te realiseren, ondanks een beperkt budget. We vinden werken aan de doelstellingen van groter belang dan dagelijks bezig zijn met het verwerven van fondsen. Ons financieel verslag publiceren we apart van dit activiteitenverslag.

We krijgen geen steun van de overheid - als je dieren misbruikt krijg je dat wel. Diervriendelijk Nederland is afhankelijk van giften door donateurs, fondsen en zusterorganisaties. Alle beetjes helpen om ons werk te kunnen doen, en wij zijn even dankbaar voor de grote als voor de kleine giften.

Hartelijk dank voor uw steun!

Adrie van Steijn, mede-oprichter
Diervriendelijk Nederland

Werkwijze

Diervriendelijk Nederland werkt het liefst op gebieden met zo groot mogelijk resultaat, ook wel 'effectief altruïsme' genoemd. De activiteiten en effecten van ons werk zijn in dit jaarverslag te lezen. We delen de uitvoering van onze statutaire doelstelling in zeven werkgebieden in, waarin alle vormen van dierenleed te categoriseren zijn, alsook de oplossing daartoe: diervriendelijk leven

- dieren voor voeding
- dieren voor kleding
- dieren in laboratoria
- dieren ter amusement
- dieren in het wild
- dieren thuis
- diervriendelijk leven & de belangen en rechten van diervriendelijke consumenten

We doen op verschillende manieren veel aan voorlichting richting burger, bedrijfsleven en politiek, voeren campagnes en ook steunen we diverse directe dierenhulp projecten en informeren burgers en diervriendelijke consumenten over de oplossing voor alle dierenleed: diervriendelijk leven - en over de verhouding tot de klimaatcrisis waar we in verkeren, waartoe voor het grootste deel wordt bijgedragen door de vlees- en zuivelindustrie.

SAMENWERKING

We geloven in doeltreffend werken met effectieve resultaten en werken daarom samen met andere dierenbelangenorganisaties, zowel één-op-één als in diverse samenwerkingsverbanden, projecten en coalities waaronder de Open Wing Alliance, voorheen de European Coalition to End Animal Experiments en daaropvolgend Cruelty Free Europe en de partners daarin, onder meer ten behoeve van de Humane Cosmetics Standard (het internationale 'Leaping Bunny' keurmerk voor dierproefvrije cosmetica), Global Food Partners, Comité Dierenhulp, GAIA, Werkgroep Diervriendelijk Populatiebeheer, en de Vredesdienst voor Dieren jaarlijks in de week voor kerst. Na onder meer schenden van embargo's en afspraken en een incident met een geweldpleger bij één van onze activiteiten waarop niet werd geacteerd, hebben we de samenwerking met Animal Rights voorlopig beëindigd.

GEWELDLOOS & A-POLITIEK

Diervriendelijk Nederland is een actieve organisatie die opkomt voor de belangen van dieren en diervriendelijke consumenten. De werkwijze van Diervriendelijk Nederland kenmerkt zich door het in de publiciteit brengen van dierenmishandeling en deze op alle mogelijke legale manieren te bestrijden. We voeren hiertoe vreedzaam spraakmakende campagnes en acties en we zetelen om doeltreffend te werken in diverse nationale en internationale coalities en samenwerkingsverbanden.

Daarnaast geeft Diervriendelijk Nederland voorlichting aan het publiek en is continu in gesprek met politiek en bedrijfsleven om zo de doelstellingen onder de aandacht te brengen van politici en beleidsmakers. Diervriendelijk Nederland acht zich daarbij niet gebonden aan enige politieke partij, kleur, persoon, religie of ideologische overtuiging.

Bij activiteiten van Diervriendelijk Nederland ligt de aandacht bij dieren en het verschrikkelijke leed dat dieren aangedaan wordt. Dierenvrienden (en zo ook hun vijanden) zijn te vinden onder zowel links- als rechts georiënteerde personen en bij alle politieke richtingen, het opkomen voor de rechten van dieren heeft geen politieke kleur. Het maakt een dier niet uit wie het is die bereid is hen te helpen, welke kleur of geloof die heeft of waar die vandaan komt.

Diervriendelijk Nederland heeft een inclusief beleid en is tegen iedere vorm van discriminatie en geweld jegens mens en dier. Uitingen die, op welke manier dan ook, strijdig zijn met bovenstaande basisprincipes worden bij Diervriendelijk Nederland en de bij ons aangesloten initiatieven niet getolereerd. Diervriendelijk Nederland is zowel tegen speciesisme als racisme. Het bestuur behoudt zich het recht voor zo nodig maatregelen te nemen om zorg te dragen dat het beleid en het imago van de organisatie daarin stand houdt.

4e Geoffrey Deckers Award

Onze plotseling in de zomer van 2020 overleden mede-oprichter en oud-voorzitter [Geoffrey Deckers](#) werd dit jaar, op zijn verjaardag 13 januari, geëerd door het uitreiken van de vierde Geoffrey Deckers Award, met een bedrag van €6000. Geoffrey was vanuit zijn functie ook enkele decennia voorzitter van de Europese coalitie van organisaties tegen dierproeven.

[Cruelty Free Europe](#) zet zich in om een einde te maken aan dierproeven in heel Europa. Diervriendelijk Nederland zetelt namens Nederland in deze coalitie, gevestigd in Brussel. Vanaf de eerste verjaardag dat Geoffrey niet meer bij ons kon zijn, wordt deze Award jaarlijks uitgereikt op diens geboortedag 13 januari. Dit vierde jaar is deze award verdeeld over 2 winnaars.

Eén daarvan is de organisatie Eco.Veg.Animals (EVA) uit Bosnië/Herzegovina. EVA, opgericht in 2019 in Sarajevo, heeft als hoofddoel de rechten en adequate rechtsbescherming van alle diersoorten te waarborgen. Hun werk richt zich op diverse projecten, waaronder het opzetten en implementeren van wettelijke regelgeving en diervriendelijke activiteiten met betrekking tot het gebruik van dieren voor onderwijs, de farmaceutische industrie en de cosmetica-industrie. EVA zal de opbrengst van deze prijs gebruiken om de introductie van alternatieve methoden voor dierproeven bij biomedische faculteiten van de Universiteit van Sarajevo voort te zetten. Dit jaar is dat de Farmaceutische Faculteit in Sarajevo. De middelen zullen bijdragen aan de organisatie van EVA's derde conferentie over humane alternatieven in het onderwijs, en zullen de Farmaceutische Faculteit helpen bij het implementeren van nieuwe diervrije alternatieven en wordt daarmee de volgende diervriendelijke faculteit aan de Universiteit van Sarajevo.

De tweede organisatie is SAFRIreland, die de opbrengst van deze prijs inzet om te werken aan de beëindiging van botulinetoxinetesten (voor Botox) in Ierland. Suzanne Martin van SAFRIreland: "SAFRIreland is vereerd met deze prijs. We kijken ernaar uit om ons te richten op het doorvoeren van impactvolle veranderingen op weg naar het vervangen van dieren in botulinetesten hier in Ierland."

“Geoffrey stond altijd klaar om iedereen te ondersteunen die een verschil wil maken voor dieren. De Geoffrey Deckers Award is onze manier om zijn geest voor outreach en samenwerking te eren en voort te zetten. Het bestuur is verheugd deze award, dit jaar in 2 delen, in zijn naam te kunnen toekennen en kijkt ernaar uit hoe EVA en SAFRIreland er een verschil mee kunnen maken voor de dieren Europese laboratoria.”

– *Adrie van Steijn, weduwnaar van Geoffrey en mede-oprichter van Diervriendelijk Nederland / bestuurslid Cruelty Free Europe*

Het Bulgaarse CAAI (Campaigns and Activism for Animals in the Industry), winnaar van de Geoffrey Deckers Award in 2023, had met het prijzengeld een conferentie georganiseerd. Ten gevolge hiervan hebben de The Thrace University en de veterinaire faculteit van de Bulgaarse Bosbouw Universiteit besloten om te stoppen met dierproeven. Daarmee hoeven enkele honderden dieren per jaar niet meerodeloos te lijden in hun laboratoria. Een prachtig resultaat waar Geoffrey trots op zou zijn!

In november 2024 werd de oproep gepubliceerd in alle Europese landen om initiatieven aan te melden voor de vijfde Geoffrey Deckers Award in 2025.

Algemeen

In februari verscheen het boek *'De Dierenbevrijders'* van de hand van Jeroen Siebelink - onderzoeksjournalist en schrijver van literaire non-fictie - waar onze voorzitter ook aan heeft meegewerkt en in voorkomt alsook de andere mede-oprichter, in 2020 overleden Geoffrey Deckers - die in de tachtiger jaren van de vorige eeuw bij het toenmalige Dierenbevrijdingsfront zaten. Op een paar niet geheel correcte punten na een vrij goede weergave van de dierenbevrijdingsgeschiedenis in Nederland. We waren bij de presentatie aanwezig en ontvingen tevens een door de auteur getekend exemplaar voor de moeder van wijlen dhr Deckers.

– Uitgeverij Spectrum, ISBN 9789000391189

In maart werd er door de leden van de Tweede Kamer gestemd over de nieuwe Wet Dieren. Met tal van dierenbelangenorganisaties hebben we tientallen Kamerleden en bekende Nederlanders en internet influencers benaderd om zich uit te spreken voor de Wet Dieren. Al 20 jaar belooft de politiek dat dieren meer ruimte zouden krijgen in de vee-industrie. Ook zaken als het afknippen van varkensstaartjes, dat al lang verboden is en niet op wordt gehandhaafd, wegschroeien van kalverhoorns, moedervarkens in kraamkooien proppen .. met de nieuwe wet zouden dieren niet meer worden aangepast aan het systeem, maar het systeem aan de natuurlijke behoeften van de dieren. Tevergeefs riepen we de Tweede Kamer op om dit dierenleed te stoppen. Eind maart stemden de vertegenwoordigers van de grootste partij (PVV) tegen het voorstel dat dieren eindelijk écht zou beschermen. Dit deed men om een kabinetsformatie met de BBB te kunnen realiseren - de partij die alleen maar aan boeren en 'vee'houders denkt. De dieren zijn letterlijk weggegeven aan hun misbruikers ..

EUROPESE SAMENWERKING

In november reisde onze voorzitter af naar Brussel om de jaarlijkse vergadering van lid-organisaties bij te wonen van de Europese coalitie van organisaties tegen dierproeven [Cruelty Free Europe](#). Onze voorzitter zetelt namens Diervriendelijk Nederland tevens in het Europese bestuur.

Vertegenwoordigers van de leden vertelden over hun lopend werk, het Science Team en onze lobbyist gaven updates over hun werk, en activiteiten van komende periode werden doorgenomen. Het team Science and Regulatory Affairs is regelmatig betrokken bij vergaderingen, discussies en beleidsfora op het hoogste niveau. Het is essentieel dat onze stem wordt gehoord door toezichthouders en politici, om ervoor te zorgen dat dierproeven zo snel mogelijk worden uitgefaseerd en de toepassing van testmethoden zonder dieren kan toenemen.

Ons werk in Brussel is momenteel bijzonder belangrijk, aangezien er naar verwachting binnen een jaar wijzigingen in de wetgeving inzake chemicaliën zullen worden doorgevoerd.

Binnen de Europees gedragen campagne [#EUforAnimals](#) voor een EU-commissaris voor Dierenwelzijn is ook dit jaar weer volop campagne gevoerd. In september organiseerden we een lobbyweek in Brussel, waaronder met een roundtable met The Brussels Times over de plannen van de Europese Commissie om dierproeven voor chemische veiligheidstests geleidelijk af te schaffen, welke live door onze donateurs gevolgd kon worden.

Ook werd een brandbrief gestuurd naar Ursula von der Leyen, voorzitter van de Europese Commissie, om de urgentie uit te drukken voor een EU-dierenwelzijnscommissaris. En met succes:

Voor het eerst in de geschiedenis van de Europese Unie krijgen de dieren een Europees Commissaris voor Dierenwelzijn!

Het is het prachtige resultaat van onze jarenlange Europees gedragen campagne #EUforAnimals. Natuurlijk zijn we er nu nog niet. Want de opdracht waar deze EU-commissaris mee aan de slag moet is duidelijk. Zorg voor goed, nieuw dierenwelzijnsbeleid, breng eerdere besluiten nu echt ten uitvoer en hervorm huidige dieronvriendelijke maatregelen. Miljoenen burgers in Europa verwachten dit.

Het nieuwe commissariaat mag geen lege huls worden. Daar moeten we actief op toezien en de benoemde Hongaarse Commissaris voor Gezondheid en Dierenwelzijn Olivér Várhelyi waar nodig de weg wijzen. Een nieuwe uitdaging, want er zijn nog heel wat hindernissen te overwinnen. Dit is een cruciale eerste stap voor alle dieren in Europa!

Campagnes en activiteiten in 2024

Met behulp van onze vrijwilligers, zowel op kantoor en als projectvrijwilliger, op straat met acties en bij andere activiteiten, en ook door middel van steeds effectiever digitaal actievoeren, hebben we ook dit jaar weer veel voor de dieren kunnen betekenen. Hieronder een opsomming ingedeeld in onze werkgebieden.

DIEREN VOOR VOEDING

Met onze coalitiegenoten in de Open Wing Alliance strijden we al jaren voor een betere huisvesting van leghennen. In Europa zijn dat er, zo blijkt uit recent gepubliceerde cijfers van de Europese Commissie, bijna 400 miljoen. Daarvan is 40% nog altijd niet kooivrij. In Nederland waren we op de goede weg om het gebruik van kooien uit te bannen. Helaas neemt de kooicapaciteit in Nederland de laatste jaren weer toe.

Dit kan en moet snel veranderen. Enerzijds door onze bestaande wet- en regelgeving beter te (laten) handhaven, anderzijds door producenten aan te spreken op hun inkoopgedrag. Er lopen op het moment in verband met personele bezetting geen specifieke Nederlandse kooivrij campagnes richting bedrijven die kippen of hun eieren verkopen of verwerken. Vanuit het secretariaat worden Europese en andere internationale campagnes gesteund met protestmails, beoordelingen op internet en correspondentie richting bedrijven die in ons deel van de wereld dochterondernemingen hebben.

Op Wereldmelkdag in juni en World Plant Milk Day in augustus werden evenals voorgaande jaren op social media berichten verspreid om mensen te informeren over het leed van koeienmoeders en hun baby kalfjes dat consumenten van de zuivelindustrie veroorzaken. In tal van landen doen dierenbelangenorganisaties mee aan deze publiekscampagnes.

In de maand juni was er weer het jaarlijkse offerfeest. Samen met Comité Dieren noodhulp hielden we zoals voorheen een stil en vreedzaam protest tegen het offeren van dieren voor het slachthuis Ipekçi in Harderwijk. Bij het slachthuis werden die dag tussen de 700 en 1000 schapen en geiten gedood om als offer te dienen en die dag te worden opgehaald. Met het stil protest herdachten de dierenvrienden alle dieren die deze dagen geofferd worden en riepen moslims op om op een andere manier te gaan offeren. Dieren zijn onze medeschepselen, die

net als wij angst, pijn, verdriet en vreugde kunnen voelen en die we daarom dienen te respecteren. Een offer is iets wat je van jezelf opoffert en niet het leven van een ander. Een dier zijn vrijheid en leven ontnemen is daarom ook geen echt offer.

Dieren offeren is bovendien geen religieuze verplichting. Volgens de Koran kun je voedsel offeren, of geld geven aan de armen, en kun je het offerfeest zonder het doden van een dier vieren.

DIEREN VOOR KLEDING

Een mooie overwinning bij een internationale campagne waar we voorheen aan hebben deelgenomen doch de laatste jaren niet meer, maar desondanks leuk om te vermelden - tijdens hun jaarlijkse algemene vergadering in Duitsland op donderdag 15 mei, heeft Adidas aangekondigd dat het definitief stopt met het gebruik van kangoeroeleer in al hun collecties. Het Duitse bedrijf, dat tot nu toe één van de grootste gebruikers van kangoeroeleer ter wereld was, gebruikte dit leer vooral in hun voetbalcollectie.

Het onderwerp 'dieren voor kleding' heeft verder geen specifieke focus of activiteiten gehad vanuit onze organisatie in 2024. Door de recente warme winters werd onze uitdeel-flyer over bont afgelopen jaren niet door lokale dierenvrienden aangevraagd om te verspreiden.

DIEREN IN LABORATORIA

Dierproeven zijn onwetenschappelijk en daarmee zinloos. Toch neemt het aantal dierproeven en daarmee het aantal onschuldige dieren dat hier slachtoffer van wordt, nog altijd toe. Dit jaar gepubliceerde cijfers van de EU laten opnieuw zien dat het aantal dierproeven in Europa nog altijd toeneemt. In 2022 zijn er 9,34 miljoen dierproeven gedaan in de EU en Noorwegen, een toename van 7% ten opzichte van 2020. Deze verontrustende cijfers tonen opnieuw aan hoe belangrijk het is dat we druk uit blijven oefenen op het Europees Parlement om in actie te komen en de toegezegde afbouw van dierproeven daadwerkelijk te realiseren. Dat blijven we met onze coalitie #EUforAnimals dan ook onverminderd doen en hebben er bij de nieuwe Europese Commissie van Ursula von der Leyen op aangedrongen dit zo weinig mogelijk aan de dierproefnemers zelf over te laten en om de plannen voor de geleidelijke afschaffing van dierproeven te versnellen.

Maar ook dichtbij, in ons eigen land, worden steeds meer weerloze dieren slachtoffer van dit soort praktijken. In 2022 waren het er 438 duizend, een toename van bijna 8% ten opzichte van 2020. Dat zijn gemiddeld 1.200 onschuldige dieren per dag alleen al in Nederland. Het aantal honden is bijna verdubbeld naar 1.008. Paarden en ezels zelfs verviervoudigd, van 135 naar 474. Om over de bizarre groei in het aantal misbruikte vissen (+65.000) nog maar te zwijgen.

Dit zijn de officiële cijfers van de rijksoverheid, waarin de dieren die wel gefokt worden, maar niet ingezet voor dierproeven, niet eens opgenomen zijn. We weten al lang dat ruim 90% van de dierproeven onwetenschappelijk is. Dat benadrukte hoogleraar Transitie Dierproefvrije Innovaties Merel Ritskes-Hoitinga van de Universiteit Utrecht dit jaar nog bij de NOS. We hebben er bij de verantwoordelijke ministers op aangedrongen dat het aantal dierproeven moet afnemen in plaats van toenemen, immers vastgelegd overheidsbeleid, en we hebben kamerleden benaderd om dit tijdens hun Commissievergadering te adresseren.

Het Europese cosmetica testverbod was ooit een prachtig resultaat van onze strijd, maar via het REACH programma hebben dierenbeulen toch weer een achterdeur gevonden om toch weer cosmetica-ingrediënten op dieren te blijven testen. Zinloos, omdat de resultaten niets zeggen en 'het testdoel', het toetsen van cosmetica-ingrediënten op gevaar voor gebruikers en verwerkers, al lang bekend is.

Daarom zijn we in november met onze coalitiepartners van Cruelty Free Europe gestart met een lobbyprogramma in Brussel, speciaal gericht op de nieuw aangetreden Europarlementariërs, om deze achterdeur voor eens en altijd af te sluiten. Het martelen van dieren in het REACH programma moet stoppen. Europese cosmetica kan en moet volledig dierproefvrij zijn. Vanuit Nederland kunnen wij hier verder op dit moment niet iets concreets mee, in Brussel zijn ons Science Team en lobbyist hier namens ons verder mee bezig.

Rond Wereldproefdierendag hebben we extra aandacht gevraagd voor de Europese verkiezingen en opgeroepen diervriendelijk te stemmen en hebben we de emailadressen verspreid van de verkiesbare kandidaten om hen per email te benaderen om onze Europees gedragen initiatieven te steunen.

Al decennia strijden we om de Apenhel van Rijswijk, officieel bekend als het Biomedical Primate Research Center, gesloten te krijgen. Dit door de overheid gesubsidieerde apenmartelcentrum, dat jaarlijks 12 miljoen ontvangt, doet bewezen onwetenschappelijk 'onderzoek' op honderden apen. En door klokkenluiders weten we al jaren dat de wijze waarop dat gebeurt echt niet door de beugel kan.

Het is een lange strijd vol met politieke toezeggingen, gebroken beloftes, uitstel van maatregelen en leugens vanuit het BPRC. Een kort overzicht uit de geschiedenis:

- Al in 2002 zijn door de toenmalige minister van OCW beloftes gedaan om het aantal apen af te bouwen en alternatieve onderzoeksmethoden te zoeken.
- Toen in 2013 uit kamervragen bleek dat het BPRC dit niet deed (er waren inmiddels meer apen) vroeg een kamermeerderheid de gedane toezeggingen alsnog uit te voeren.
- In maart 2016 werd een motie aangenomen waarin de minister gevraagd werd een 'afbouwtijdspad' te leveren.
- In 2018 leidde dat tot een 'eerste stap': de belofte van een vermindering met 40% in 2025.
- In 2022 vroeg de kamer (unaniem!) om uitwerking van een volgende reductie, aangezien er sprake was van 'een eerste stap' ...

...en eerder dit jaar nam de kamer een motie aan om de jaarlijkse subsidie in toenemende mate te oormerken 'voor niet-dierproeven'. Diervriendelijk Nederland intensiveerde dit jaar haar langlopende campagne *Alle Apen Vrij!* wat veel reacties losmaakte.

Nu er dit jaar een nieuwe regering is aangetreden, is het hoog tijd om de subsidies definitief stop te zetten en een totaalverbod op dierproeven in te voeren, te beginnen met een verbod op het gebruik van apen.

Alle Apen Vrij!

Dit houdt concreet in:

- Geen volgend onderzoek, en dus uitstel op uitstel stapelen om concrete maatregelen vooruit te schuiven.
- Geen 'afbouwsubsidies' maar nu 100% stoppen met subsidiëring van dierproeven op apen.
- Goede opvang voor de apen regelen.

DIEREN TER AMUSEMENT

In mei was de International Empty the Tanks Day waarop een wereldwijde online actie werd georganiseerd waaraan op verschillende onderdelen kon worden deelgenomen. Winkels en websites waar kaartjes voor toegang met korting bij het dolfinarium in Harderwijk te koop worden aangeboden, werden door ons benaderd met informatie over dolfijnen in gevangenschap, en het verzoek te stoppen met kaartjes voor dit watercircus met zeezoogdieren. Ook hebben we op social media oproepen geplaatst aan onze achterban om bij te springen door onder meer te emailen en erbij te helpen druk op te voeren. In diverse landen werden ook protesten bij dolfinaria en aquaria georganiseerd.

Het lijkt een leuke hobby, maar de schade is groot voor dieren: Het zelf uitbroeden van een ei. Want meer dan de helft van de succesvol uitgebode eieren levert een haan op. Dat was meestal niet de bedoeling, dus de hanen, maar ook kuikens en kippen, worden vervolgens massaal gedumpt in de natuur. Gemeenten weten vaak niet wat ze met al die loslopende hanen en kippen moeten doen en laten ze vangen en afmaken door dierenbeulen, ook al is dit verboden. Dit jaar zijn we weer, in samenwerking met coalitiepartners Comité Dieren noodhulp en Akka's Ganzenparadijs, druk bezig geweest met diverse zaken die rondom dit onderwerp spelen.

Eén van de vele zaken speelde zich af in St. Willebrord (gemeente Rucphen) en was dit jaar aan de orde in het bekende [TV-programma "De Rijdende Rechter"](#). We zijn blij met de erkenning van de zorgplicht van gemeenten, maar teleurgesteld dat het afmaken van dumphanen nog altijd toegestaan is. Ook hebben we een middelbare school aangeschreven die bedacht had dat het "educatief" was om met

de hele klas eieren uit te broeden en leerlingen daar een cijfer voor te geven. Mensen zijn geen moederkip! Thuisbroeden moet stoppen, evenals de verhuur van 'knuffelkuikens'.

In de maand mei hebben we samen met andere enkele dierenbelangenorganisaties aangifte gedaan bij de dierenpolitie van dierenmishandeling van kuikentjes en misleiding door het bedrijf Huureenkip.nl in 's-Gravendeel en diens servicepuntlocaties in Barneveld en Oosterblokker. Comité Dierennoodhulp heeft van een huurster van dat bedrijf 9 kuikens opgevangen zodat ze niet door Huureenkip.nl gedood zouden worden. Dit bedrijf vertelt niet eerlijk dat een heel groot deel van de hanenkuikens en een deel van de hennenkuikens uiteindelijk gedood worden. Op de website huureenkip.nl doet het bedrijf voorkomen of ze allemaal een leuk lang leven tegemoet gaan na terugbrengen. De dierenbelangenorganisaties willen dat dit bedrijf stopt met het geven van misleidende informatie op de website en het verhuren van broedmachines, broedeieren en kuikens ter vermaak. Dit bedrijf veroorzaakt door zijn laagdrempelige en misleidende huurconcept enorm veel dierenleed. Huurders denken dat dit maatschappelijk geoorloofd is en ze zo verantwoord met dieren bezig zijn en zijn zich er niet bewust van waar ze aan beginnen. Bij de aangifte werden verklaringen van dierenartsenvereniging Caring Vets en van prof. dr. Marie-Jose Enders-Slegers, hoogleraar Antrozooologie aan de Open Universiteit, toegevoegd.

In september hebben we bij het project Diervriendelijke Kinderboerderijen, een initiatief van Comité Dierennoodhulp, geholpen op 'Oudere Dierendag' waarbij we 2 kinderboerderijen, in Rijswijk (ZH) en in Breda, een bezoek brachten en het certificaat 'Diervriendelijke Kinderboerderij' overhandigden. Veel kinderboerderijen gebruiken als reden voor hun dierenonvriendelijke fokbeleid dat ze wel dieren zouden moeten fokken om de kinderboerderij draaiende te houden. Door de dieren te verkopen zouden ze de onkosten kunnen dekken.

Dat dit helemaal niet nodig is bewijzen de diervriendelijke kinderboerderijen door middel van diervriendelijk beleid. Dat betekent dat alle dieren oud mogen worden op de kinderboerderij en dat hun onderlinge hechte familie- en vriendschapsbanden niet wreed worden verstoord. Er komt dan alleen een nieuw dier wanneer er op natuurlijke wijze door de dood van een dier weer een nieuwe plek vrij is gekomen. Men kan op zoek gaan naar dieren die al geboren zijn en de opgevallende plek kunnen invullen, zoals van een opvangcentrum ... zo geef je hen meteen een tweede kans.

DIEREN IN HET WILD

In februari kregen we melding van hoogdrachtige paarden die in een vangkraal klaarstonden op de OVP om afgevoerd te worden om te worden geslacht. We hebben melding gedaan bij de NVWA en de Dierenpolitie, maar kregen te horen dat "er op dit moment geen actieve handhaving op het slachten van drachtige paarden is". Wanneer 'vee'houders hoogdrachtige dieren afvoeren naar een slachthuis zijn zij strafbaar; maar de overheid komt er zelf gewoon mee weg.

In oktober hebben we samen met Comité Dierennoodhulp, Zwerfkip & Zo, de Dierenrechten Alliantie en stichting Flappus gezamenlijk een inzamelingsactie gestart om het leven van ruim 100 gevangen muskuseenden in de gemeente Oostzaan veilig te stellen. De samenwerkende dierenbelangenorganisaties zamelden geld in om deze muskuseenden, die in opdracht van de gemeente door 'ongedierte' bestrijdingsbedrijf Anticimex naar dierenhandelaar Hoogendoorn in Stolwijk waren gebracht, naar de opvang Akka's Ganzenparadijs te verhuizen waar ze veilig zijn, oud mogen worden en waar de onderlinge vriendschappen kunnen worden behouden. Wethouder Nijssen beloofde eerder aan de inwoners van Oostzaan dat de muskuseenden goed herplaatst zouden worden en beslist niet gedood. Maar bij dierenhandelaar Hoogendoorn eindigen jaarlijks heel veel dieren, die overtollig zijn en te veel gaan kosten, als voedseldieren. Een dierenhandelaar wil nu eenmaal geld verdienen en de vraag naar muskuseenden is nihil. Deze dieren worden landelijk juist veel gedumpte terwijl er geen opvang voor is. Stuitend vinden de dierenbelangenorganisaties het om die reden dat juist deze groep muskuseenden er in de nieuwsbrief van dierenhandelaar Hoogendoorn wordt aangeprezen als dieren waarmee je veel eieren kunt uitbroeden. Het kan niet de bedoeling van de gemeente Oostzaan zijn om eraan bij te dragen dat het landelijk overlastprobleem van deze dieren nog groter wordt.

Ook voor onze doorlopende campagne voor de Grote Grazers in de Oostvaardersplassen (OVP) zijn we dit jaar druk bezig geweest. Onschuldige en weerloze herten afschieten, wetenschappelijk onderzoek naast je neerleggen en een veel betere oplossing negeren, wat de provincie Flevoland gewoon doet, kunnen we niet accepteren. De grote grazers in de OVP verdienen een beter lot. We hebben aan enkele van de 'voeracties' op de OVP meegedaan & bijdragen gedoneerd om hooibalen aan te schaffen om op de OVP te verspreiden bij deze voeracties.

In juni ging onze projectvrijwilligster Anita Reerink namens Diervriendelijk Nederland naar de bijeenkomst '*Fertility Control and Wildlife Coexistence in Europe*' bij de University of York, Engeland waar onder meer workshops plaatsvonden met betrekking tot anticonceptie, georganiseerd door The Botstiber Institute for Wildlife Fertility Control. Het Botstiber Institute for Wildlife Fertility Control bevordert reproductiebeheer als onderdeel van een geïntegreerde aanpak om conflicten tussen mens en dier te beperken en wereldwijd coëxistentie te bevorderen door middel van educatie, voorlichting en betrokkenheid. Dit tweedaagse evenement onderzocht de praktische toepassingen van vruchtbaarheidsbeheersing bij wilde dieren in Europa. De opgedane kennis kon worden ingezet bij onze lopende juridische procedures inzake de Oostvaardersplassen.

De eerste dag was gewijd aan gesprekken over de rol van vruchtbaarheidsbeheersing bij wilde dieren voor verschillende soorten en contexten: voorbeelden hiervan zijn vruchtbaarheidsbeheersing voor inheemse en niet-inheemse soorten in stedelijke en landelijke gebieden, rewilding, en bij ziekten. De eerste dag werd afgesloten met een avondreceptie met de Graaf van Kinnoull als gastspreker. De tweede dag richtte zich op groepsdiscussies over de implementatie, uitdagingen en kansen van vruchtbaarheidsbeheersing bij wilde dieren voor verschillende soorten in diverse contexten. Aanwezig waren vertegenwoordigers uit de publieke en private sector, de academische wereld, professionals en ngo's. Wij hadden verwacht daar ook medewerkers van Staatsbosbeheer tegen te komen, maar behalve ons was er niemand uit Nederland aanwezig.

Onderzoek van professor Stout, nota bene in opdracht van de provincie, en vijf hoogleraren heeft eerder al aangetoond dat er een betere oplossing voor de ongebreidelde groei van de populatie is, namelijk de anticonceptiemethode. De provincie Flevoland heeft dit advies echter genegeerd en kiest desondanks opnieuw voor de niet wetenschappelijk onderbouwde 'beheermethode afschot'.

Afschot is een wrede en tijdelijke oplossing. De populatie zal daarna immers opnieuw groeien. Dus moeten er in de toekomst weer dieren afgeschoten worden, want in een afgesloten park zonder natuurlijke vijanden zullen er altijd te veel nieuwe dieren opgroeien. De populatie grazers zal bij deze 'beheermethode' door onvermijdelijke inteelt vroeg of laat ziektes ontwikkelen. Dit moet definitief veranderen. Daarom is Diervriendelijk Nederland begin 2024 een nieuwe bezwaarprocedure tegen het besluit van de provincie Flevoland tot afschot van herten gestart, in samenwerking met onze vaste projectvrijwilliger Anita Reerink. Ieder afgeschoten

dier is er één teveel en de huidige beheermethode moet vervangen worden door een methode die wel diervriendelijk en duurzaam is.

Maar, hoe kan het ook anders, de rechter oordeelde dat van de medewerkers van Staatsbosbeheer niet verwacht kon worden dat ze een hert met een pijl konden raken, zonder zichzelf in gevaar te brengen. Dit is volstrekte flauwekul, in ons netwerk hebben we mensen die op veel grotere afstand echte wilde dieren in het oerwoud verdoven met dartpijltjes. Dat is heel wat moeilijker dan een hert in een safari-park afknallen. De herten kunnen er niets aan doen dat de slachters van Staatsbosbeheer incapabele schutters zijn die door hun wrede handelen de dieren schichtig maken. We maakten bezwaar, doch de bezwaarprocedure is helaas afgewezen. Daartegen zijn we inmiddels in beroep gegaan bij de Raad van State - wordt dus vervolgd in 2025.

DIEREN THUIS

In de gemeente St Willibrord hebben we samen met Comité Dierennoodhulp en de mensen van Akka's Ganzenparadijs een vangactie georganiseerd omdat omwonenden overlast ondervonden van de groep dieren die steeds groter werd. Deze dieren komen van mensen thuis, waar ze ontsnapt zijn of soms ook bij de bestaande groep gedumpt worden, nadat men thuis eitjes heeft uitgebroed.

Gezelschapsdieren die geen thuis hebben of hun thuis of 'baasje' zijn kwijtgeraakt hebben ook onze hulp en zorg nodig. Diervriendelijk Nederland heeft zelf geen opvangcentra, maar ook in 2024 zijn we een aantal dierenopvangprojecten blijven steunen, in zowel binnen- als buitenland. Met name kosten voor dierenartsen zijn moeilijk te dragen voor kleine initiatieven.

In april hebben we op internationale zwerfdierendag online aandacht gevraagd voor het lot van zwerfdieren, tot adopt-don't-shop opgeroepen en via verwante organisaties enkele extra bedragen gedoneerd voor zorg aan zwerfdieren waar dat hard nodig is. Dat kan bestaan uit voeder- of acute dierenartskosten.

DIERVRIENDELIJK LEVEN & BELANGEN VAN DIERVRIENDELIJKE CONSUMENTEN

Ter gelegenheid van Valentijnsdag deelden we de online actie 'Wees een Valentijn voor Dieren' om mensen te vragen lief te zijn voor dieren en diervriendelijk te (gaan) leven. En op Internationale Vrouwendag maakten we met een online campagne vrouwen bewust van het feit dat veel dieren in de voedingsindustrie in eerste plaats misbruikt worden omwille van hun vrouw-zijn: melkkoeien die ieder jaar opnieuw een baby moeten baren die ook weer elk jaar direct na de geboorte van hen worden afgenomen om de melkklieren op gang te houden zodat mensen de van hun kinders gestolen borstvoeding kunnen stelen. Evenzo worden hennen, die in het wild net als mensenvrouwen iedere maandstonde ovuleren; maar zo zijn doorgefokt iedere dag een ei te leggen waardoor hun lichaam uitgeput raakt en na 1,5 jaar al op ondankbare wijze richting slachthuis worden getransporteerd.

Voor de Europese verkiezingen hebben we met onze Europese partnerorganisaties gezamenlijk onze burgers opgeroepen diervriendelijk te stemmen, en bij Europese politici gelobbyd diervriendelijk beleid te vormen. Wat betreft dierproeven vroegen we alle kandidaten om hun eerdere toezeggingen, al dan niet door hun voorgangers, opnieuw te onderschrijven:

- Handhaaf, zonder uitzonderingen, het Europees verbod op dierproeven voor cosmetica én promoot de uitbreiding van diervriendelijke testmethoden.
- Werk actief aan het ontwikkelen van testmethoden zonder dieren in het regelgevende systeem en bevorder de samenwerking tussen Europese agentschappen om dierproeven te beëindigen.
- Ondersteun actief de uitfasering van dierproeven in wetenschap en onderwijs in Europa en geef voorrang aan projecten waar geen dierproeven voor gebruikt worden.

Tevens verzochten we hen steun te geven aan ons verzoek om eindelijk een Europese Commissaris voor Dierenwelzijn te krijgen. Meer dan 150 leden van het Europees Parlement en meer dan 140.000 burgers zegden hun steun toe voor de #EUforAnimals campagne, die gedragen werd door meer dan 40 dierenbelangenorganisaties uit heel Europa. Onderzoek van het internationaal befaamde Ipsos marktonderzoeksbureau toonde aan dat 70% van de Europese burgers voorstander is van een EU Commissaris voor Dierenwelzijn.

Zoals eerder in dit jaarverslag te lezen is, was de campagne #EUforAnimals een groot succes, want er is voor het eerst in de geschiedenis van de Europese Unie een Europees Commissaris voor Dierenwelzijn benoemd!

Diervriendelijke consumenten hebben recht op eerlijke informatie over de producten die zij kopen. Tegen het eind van dit jaar hebben we een handavingsverzoek ingediend bij de NVWA om de misleidende '100% vegan'-claim van de onderneming Stadsgenootjes, producent van gekleurde 'geboorte-muisjes', aan te pakken. De claim is in strijd met de Europese Verordening omtrent voedselinformatie, omdat de producten diverse ingrediënten bevatten die zowel allergische of intolerante reacties op kunnen roepen én in strijd zijn met de veganistische levensovertuiging. Dit muisje zal volgend jaar een staartje krijgen,

en ondertussen is ons advies: let goed op wat u koopt, check de ingrediënten, en neem contact met ons op als u een productclaim tegenkomt die niet klopt!

Het langlopende WOO-verzoek over openbaarmaking van informatie van de Dierexperimentencommissie bij de Erasmus Universiteit loopt nog steeds doordat voortdurend opnieuw bezwaar wordt gemaakt, uit een ongegronde angst voor zogenaamd extremisme. Erasmus blijft weigeren wettelijk verplichte informatie openbaar te maken terwijl ze geen enkele zaak van extremisme kunnen staven - deze zaak zal in 2025 gewoon verder vervolgd worden. We willen meer inzicht krijgen in het verbruik van apen voor experimenten, en waarom men een miljoenenlening bij de overheid in aanvraag had om uit te breiden terwijl overheidsbeleid juist in wil zetten op het verminderen van dierproeven en het verminderen van experimenten met apen. Erasmus MC maakt niet alle wettelijk verplichte gegevens bekend, daarom verplichten we hen maar met deze procedure om te voldoen aan hun wettelijke vereisten als vergunninghouder om met dieren te experimenteren. Eigenlijk zou de overheid hen daartoe moeten dwingen.

Er loopt reeds sinds 2021 een WOO-verzoek bij de NVWA over inspectierapporten van proefdierinstellingen van dat jaar, welke maar geweigerd blijft worden vanwege, ook hier weer, "dierenrechtenextremisme jegens proefdierlaboratoria" (dat overigens niet kon worden aangetoond), die bij de Rechtbank in Amsterdam lag, en tegen wier uitspraak we in hoger beroep zijn gegaan. We moeten kunnen controleren welke overtredingen van de Wet op de Dierproeven en Artikel 43 van de Dierproevenrichtlijn (Richtlijn 2010/63/EU), welke de openbaarmaking van niet-technische samenvattingen van projecten die dierproeven uitvoeren, regelt. Deze samenvattingen (ook wel NTS'en genoemd) moeten actief openbaar worden gemaakt. Het doel is om transparantie te bevorderen en het publiek te informeren over de dierproeven die worden uitgevoerd. Als die informatie niet openbaar kan worden gemaakt vanwege een verzonnen dreiging en die men dus ook niet kan aantonen, wat is dan het nut van de zogenaamde openbaarheid - waar dierproefnemers overigens zo prat op gaan ..? Of is die 'openbaarheid' alleen maar om de burger gerust te stellen?

Een andere langlopende zaak is ons WOO-verzoek bij de NVWA over de slacht van hoogdrachtige koeien. Koeien die 5,5 maand of langer drachtig zijn mogen niet vervoerd worden, ook niet naar een slachthuis. Boeren zijn verplicht vast te leggen wanneer een koe bezwangerd wordt, dus zo moeilijk kan het niet zijn te weten welke van de dames op weg is een kalf te baren. Vorig jaar werden we eerst vooral tegengewerkt door de NVWA (what's new?) en ontving onze voorzitter zelfs een 'doodsbrief', niet om met de dood te bedreigen maar om te vertellen dat hij overleden zou zijn .. de niet-opgevoede stomkop van de juridische afdeling van de NV Weiger Ambtenaren had iets gelezen over het overlijden van Geoffrey Deckers, de partner van en aldus voormalige voorzitter van onze stichting en dat geprojecteerd op de weduwnaar. Hoe dit soort lieden bij een overheid komen te werken blijft toch maar een raadsel.

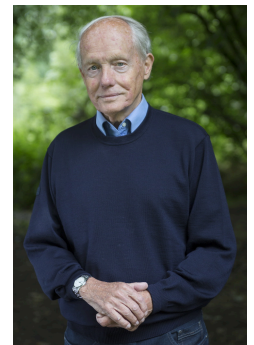
In de tweede helft van dit jaar ontkwam men er niet aan alsnog de verzochte stukken te moeten sturen, maar in dezelfde week volgde plots een nieuwsbericht vanuit de NVWA, en we waren even perplex: "In 2023 werden te vaak hoogdrachtige runderen en runderen die pas een kalf hadden gekregen vervoerd.", en dat op slachthuizen sinds 2022 weliswaar rapporten van bevindingen zijn geschreven voor het vervoeren van hoogdrachtige runderen maar dat deze nog niet waren verwerkt, legde toezichthoudend NVWA-dierenarts Daphné Tindemans uit. Dit zou nu alsnog met voorrang worden afgehandeld, zodat de overtredingen toch van een passende sanctie zouden kunnen worden voorzien.

Met de mededeling: "Het strafrecht kan in het uiterste geval alsnog worden toegepast" .. men is zich blijkbaar door onze procedure ineens bewust van het feit dat ze hun werk niet gedaan hadden - en zouden dat alsnog gaan doen. De NVWA beloofde immers na de publicaties van RTL Nieuws in 2018 al beter te gaan handhaven, in 2022 volgde nogmaals diezelfde belofte ..

Dit jaar werd alweer de 11e [Vredesdienst voor Dieren](#) georganiseerd in de week voor kerst in de Nassaukerk in Amsterdam, samen met Comité Dierennoodhulp. Wederom werden in diverse steden op dieren- en vegavriendelijke locaties uitnodigingen verspreid, en de kerk zat zoals altijd weer bomvol.

Dominee Hans Bouma is inmiddels een jaartje ouder en heeft bekend gemaakt te stoppen met dergelijke inspannende activiteiten. De afgelopen eerste 10 jaar heeft Hans de diensten met egards geleid, en we zijn hem en ook zijn vrouw Cecilia dankbaar voor de jaren met zeer plezierige samenwerking. Dit jaar werd de dienst geleid door Karen Soeters van House of Animals.

Er waren onder meer toespraken van Ann de Greef van onze Belgische zusterorganisatie GAIA, oprichter van Caring Doctors Patrick Deckers, Trini van den Bos van Zwerfkip & Zo en Johan Boonstra van onderzoeksorganisatie Ongehoord en ook enkele kinderen kwamen weer aan het kathedoor. Zang en piano werd verzorgd door Matthias Konecny, en dichter Ramon van der Does droeg voor uit eigen werk.

Om de Vredesdienst voor dieren te beleven hoeft men niets te betalen maar vragen we aan de bezoekers en digitale kijkers om een vrijwillige donatie te geven aan een door ons gekozen goed dierendoel. Dit jaar zamelden we geld in voor Dierenopvang Savannah in Gangelt. Marc Housen, oprichter van Dierenopvang Savannah zet zich dag in, dag uit in voor de dieren in de opvang bij Savannah. Marc was vroeger autocoureur maar wisselde dat wereldje in om zich in te gaan zetten voor kansloze mishandelde en verwaarloosde dieren om hen zo alsnog een fijn en dierwaardig leven te kunnen geven.

De Vredesdienst voor Dieren werd dit jaar door 30 dierenbelangen- en opvangorganisaties ondersteund.

*Dank voor uw steun, samen met u
maken we ook in 2025 weer een verschil voor dieren!*

Steun ons werk met een donatie

iban NL13 TRIO 0197 6203 29